

Garbarz skór

753501

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Garbarz skór zajmuje się garbowaniem (wyprawianiem) skór bez włosa i skór futerkowych. Na garbowanie składają się procesy mechaniczne (odkrawanie, krojenie, struganie) i chemiczne (wapnienie, odwapnianie, wytrawianie, piklowanie, garbowanie chromowe, roślinne, glicerynowe, formaldehydowe lub metodami kombinowanymi).

Wstępnym zadaniem garbarza jest przygotowanie skór do garbowania. Polega to na okrawaniu części skór, które są zbędne przy dalszych operacjach. Następnie trzeba wykonać dwojenie - przekroić skórę w poprzek, dzieląc ją na skórę licową i dwoinę. Na tym etapie pracy garbarz wykorzystuje takie narzędzia i maszyny, jak: cytroki, odmięśniarki, wirówki, dwojarki.

Potem odbywa się garbowanie - proces moczenia i obróbki chemicznej skór. Garbarz przygotowuje kąpiele w poszczególnych fazach procesu, stosując odpowiednie środki chemiczne i posługując się odpowiednimi narzędziami (bębny garbarskie). Po procesie garbowania, skóry układane są na beczkowózkach. Po odcieknięciu nadmiaru kąpieli (substancji chemicznych zmiękczających i uodporniających skórę) wykonuje się dalszą obróbkę: wyżymanie, suszenie, wygładzanie, struganie, szlifowanie, trocinowanie. Następnie garbarz układa skóry na specjalnych ławach i rozkłada, posługując się nożem. Tak przygotowane półfabrykaty są oceniane pod kątem ich przydatności - sortowane. W zależności od stanu skóry, ocenianych przez sortowacza półfabrykatów, jej wad i usterek, skóra jest kwalifikowana na odpowiednie wyroby, np. obuwie lub wyroby galanteryjne. Zgodna z zamówieniem klienta musi też być grubość skóry - osiąga się ją za pomocą strugarek, maszyn o spiralnych nożach.

Do zadań garbarza należy nadzorowanie prowadzonych procesów, kontrolowanie parametrów technologicznych (temperatury, stężenia roztworów), ocenianie skór i ewentualne kwalifikowanie półwyrobów do poprawki.

Garbarz zajmuje się również wykańczaniem skór - nakłada powłoki kryjące, natłuszcza, prasuje i maluje skóry (za pomocą agregatu malowniczego). Jeśli garbowane były skóry futerkowe, wykonuje się jeszcze czesanie i trzepanie włosa, strzyżenie, prasowanie i apreturowanie (tzn. nadawanie gładkości, elastyczności i połysku) włosa, barwienie. Wykorzystywane są przy tym czesarki, strzyżarki, epilerki (do usuwania lub zestrzygania wystających sztywnych włosów).

Zadaniem garbarza jest również przygotowywanie narzędzi, maszyn i urządzeń do pracy, regulowanie, czyszczenie i konserwowanie maszyn.

Środowisko pracy

materialne środowisko pracy

Garbarz skór pracuje zwykle w małych, rzadziej większych zakładach pracy, na terenie hali produkcyjnej. Ponieważ podczas garbowania używa się substancji chemicznych,

musi liczyć się z pewną związaną z tym uciążliwością - dużym stężeniem oparów, gazów i pyłów w powietrzu.

Wiele procesów przebiega z użyciem wody i różnego rodzaju kąpeli (roztworów substancji), dlatego zawartość wilgoci w powietrzu jest znaczna. Może to powodować alergię, choroby skóry i schorzenia laryngologiczne.

Garbarz w pracy dużo chodzi i stoi, co może powodować skłonność do żylaków.

Większość prac w garbarni wykonywana jest za pomocą narzędzi i maszyn, które przesuwają się lub mają ruchome części (np. strugarka ma ruchome noże). Wymaga to dużej ostrożności i przestrzegania przepisów bhp, gdyż nieuwaga grozi wypadkiem.

warunki społeczne

Obecnie większość garbarni to małe zakłady prywatne, zatrudniające niewielu pracowników. Większych zakładów jest zaledwie kilka. Wpływa to na organizację pracy. Garbarz w małym zakładzie sam musi wykonywać różne czynności. Pracuje indywidualnie, w małym gronie, bywa, że zajmuje się skórą „od początku do końca”.

W większym zakładzie częściej wyodrębnia się stanowiska, na których wykonywane są prace w różnych fazach procesu garbowania, a garbarze współpracują ze sobą.

warunki organizacyjne

Ilość pracy garbarza jest zależna od zamówień. W dużych zakładach zdarza się, że praca odbywa się w dzień i w nocy, w systemie zmianowym, po osiem godzin. Mniejsze garbarnie nie pracują na ogół tak intensywnie.

Praca garbarza jest ściśle nadzorowana, a jej efekty są stale kontrolowane. Czynności mają charakter zrutynizowany. Garbarz pracuje w ubraniu roboczym.

Wymagania psychologiczne

Praca garbarza wymaga przede wszystkim zainteresowań chemicznych (znajomość substancji i procesów chemicznych, które można stosować do poszczególnych rodzajów skór) i technicznych (konieczność obsługi, konserwacji i czyszczenia maszyn). Ponieważ jest to praca dość obciążająca fizycznie (dźwiganie skór), potrzebna jest garbarzowi wytrzymałość na zmęczenie i umiejętność pracy w szybkim tempie.

Stosowanie substancji chemicznych zmusza do dużej dokładności i wymaga dobrego węchu. Przydatna jest spostrzegawczość i umiejętność logicznego myślenia.

Garbarz powinien być wytrwały i cierpliwy (zdarza się, że niektóre czynności trzeba powtórzyć czy poprawić) oraz posiadać zdolność koncentracji uwagi, co umożliwia mu stałe kontrolowanie efektów pracy.

Kiedy garbarz pracuje w większej grupie, powinien umieć współpracować z innymi. Bywa i tak, że w małych garbarniach wszystkie prace wykonywane są wspólnie, bez podziału zadań. Sytuacja taka zmusza do wspólnego działania i współodpowiedzialności za efekt pracy.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Praca garbarza jest średniociężka. Niezbędna jest wysoka ogólna wydolność fizyczna, duża sprawność układu kostno-stawowego i mięśniowego (pozwala to na przenoszenie, przekładanie i dźwiganie skór). Garbarz powinien mieć sprawne narządy równowagi, gdyż praca wykonywana jest w ruchu. Niezbędny, z powodu wykorzystywania substancji chemicznych, jest dobry węch. Garbarz musi również mieć dobry, ostry wzrok i zdolność rozróżniania barw.

Większość czynności wykonywana jest ręcznie, dlatego garbarz musi mieć zręczne ręce i palce.

Praca ta wymaga również dobrej równowagi ciała i koordynacji wzrokowo- ruchowej, gdyż skóry trzeba jednocześnie przenosić, przekładać i kontrolować ich stan. Sortując skóry garbarz powinien ocenić je organoleptycznie, do czego przydatna jest oprócz spostrzegawczości także zdolność do rozróżniania barw i czucie dotykowe, co pozwala ocenić stan skór nawet w czasie ich przekładania.

W garbarni może znaleźć zatrudnienie osoba głuchoniema, niedosłyszająca, niesłyszająca. Alergie i dysfunkcja kończyn wykluczają możliwość podjęcia pracy w zawodzie. Konieczne jest też badanie laryngologiczne (obecność w powietrzu drażniących substancji chemicznych).

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

W zawodzie garbarza znajdują zatrudnienie osoby z wykształceniem średnim garbarskim. Wymagane jest ukończenie kursu zasad bhp i dodatkowe badania laryngologiczne. W pracy preferuje się mężczyzn, w każdym wieku

Możliwe jest też podjęcie pracy na stanowiskach obsługowych po zasadniczej szkole garbarskiej (adresy - zespoły szkół jw.)

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

Garbarz ma raczej niewielkie możliwości awansowania. W pewnym sensie awansem może być dla niego możliwość założenia własnego zakładu lub opinia dobrego fachowca, co zapewnia zdobycie dużej liczby zamówień. Możliwe jest też zdobycie wyższego wykształcenia w tej dziedzinie.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

Nie ma ograniczeń wiekowych co do możliwości podjęcia pracy w zawodzie garbarza. Kandydaci muszą jedynie spełniać warunki zdrowotne i dysponować odpowiednim przygotowaniem zawodowym.

Możliwości zatrudnienia

Informacje będą sukcesywnie uzupełniane.

Zawody pokrewne

- rymarz

- kuśnierz

- rękawicznik

Polecana literatura